

UGLEDNO-OGLEDNI INTERDISCIPLINARNI ČAS

U petak, 5. 5. 2023. godine, u Srednjoj ekonomskoj školi u Sarajevu **profesorice Senida Čeljo i Azemina Hujdur** održale su interdisciplinarni ogledno-ugledni čas iz predmeta Engleski jezik i Historija, na kojem su prisutnim pokazale realizaciju časova po ishodima učenja, a kroz formativno praćenje učenika.

Času su prisustvovali članovi Tima za podršku u primjeni kurikuluma iz predmeta Engleski jezik i Historija, profesori iz srednjih škola koji ove školske godine izvode nastavu po novom kurikulumu, kao i predstavnici Instituta za preduniverzitetsko obrazovanje KS Azerina Muminović, viši saradnik za stručno usavršavanje edukatora, nastavnika, stručnih saradnika, Ajla Halilović, viši saradnik za IT, Damir Mušanović, viši saradnik za praćenje učeničkih postignuća u predmetima, prof. dr. Edin Mujkanović, viši saradnik za podršku djeci i učenicima sa teškoćama, te uprava i kolegice i kolege iz Srednje ekonomske škole.

Čas se realizirao u odjeljenju II-3 i tema časa bila je: **The Wax Museum / Muzej voštanih figura.**

Ukupno za realizaciju ove projektne nastave trebalo je 10 časova: 8 časova planiranja i rada na zadacima kroz formativno praćenja učenika, 1 interdisciplinarni čas i 1 čas analize izlaznih kartica učeničkih postignuća i ishoda učenja.

Aktivnosti koje su prethodile interdisciplinarnom času:

- Učenici su zajedno s profesoricama odabrali 12 ličnosti koje su ostavile trag u historiji i u koje bi se učenici mogli uspješno transformirati;

Odabrali su sljedeće ličnosti: Gaj Julije Cezar, Michael Jordan, Marie Curie, Christopher Columbus, Elvis Presley, Ana Frank, Elon Musk, Kleopatra, Coco Chanel, Marilyn Monroe, Albert Einstein i Wolfgang Amadeus Mozart.

- Svi učenici, zajedno s profesoricama, analizirali su izgled odabranih ličnosti i učestvovali u pronalaženju i kreiranju odjeće i ostalih rekvizita. Učenici su podijeljeni u različite grupe prema svojim afinitetima, vještinama i željama.

Napravljena je „Mapa uma“, koja pokazuje razvoj od ideje časa do ostvarivanja ishoda učenja iz obaju predmeta.

Korišten je Google dokument za zapisivanje zadataka i ideja kao i različiti IT alati za kreiranje videa o ličnostima u kojem su svi učenici snimili svoj glas i pričali na engleskom jeziku s prijevodom na bosanskom jeziku i obratno. Također, učenici su radili na kreiranju e- časopisa,

kviza, ankete, postera s citatima, loga muzeja, letka sa zabavnim činjenicama o ličnostima i ulaznica muzeja na kojem su bili kodovi za kviz i anketu koja je služila kao provjera naučenog i da li se dopadaju učenicima i prisutnim ovakvi tipovi časa.

Na interdisciplinarnom času učenici su se obukli kao 12 pomenutih ličnosti i predstavili su rezultate svojih zadataka:

- Iz engleskog jezika: svaki učenik je izabrao jednu poznatu historijsku ličnost, istražio njenu biografiju i druge zanimljive činjenice u vezi s njima i njihovim životom. Zatim su tražili sličnosti i razlike između sebe i te ličnosti te na kreativan način u kratkoj sadržajnoj formi to napisali i sa slikama postavili u zajednički e-magazin koji su radili u *Canva* veb-alatu.
- Iz historije: Učenici su kroz grupni rad istraživali prostor i vrijeme u kojem su odabrane historijske ličnosti djelovale. Zatim su ih locirali na karti i lenti vremena, po mjestu i datumu rođenja. Druga grupa izdvojila je iz života odabranih ličnosti nešto što je manje poznato a što je na učenike ostavilo poseban dojam. A treća grupa je tražila poveznice – šta je zajedničko pojedinim ličnostima, osim što su slavni i poznati.

Nakon interdisciplinarnog časa, učenici će sa svojim profesoricama realizirati još jedan čas na kojem će analizirati izlazne kartice i postignute ishode.

Profesorice su primijenile više tipova korelacije i međupredmetne povezanosti

1. Intradisciplinarna povezanost – unutarpredmetna povezanost:

Horizontalna povezanost iz predmeta Engleski jezik

Učenici drugih odjeljenja (II: 1, 2, 4, 5, 6) imali su zadatke da istraže neke druge historijske ličnosti. Tako su neki istraživali „ličnosti koje su zapamćene u historiji kao najgori lideri“. A neki su gledali film „Bill and Ted’s Excellent Adventure“ i istražili su historijske ličnosti koje su se pojavljivale u filmu, te su napravili kviz i igricu u vezi s tim. Sva odjeljenja su kao finalni rezultat svog istraživanja i rada napravili zajedničke panoje.

Vertikalna povezanost iz predmeta Historija

Učenici su u prvom razredu iz predmeta Historija učili o muzejima, te ličnostima koje su svojim djelovanjem obilježile periode koji su tema učenja i poučavanja u prvom razredu. U drugom razredu učenici istražuju i povezuju ličnosti koje su živjele i

djelovale u drugom dijelu novog vijeka i savremenom dobu, njihovom značaju, doprinosu i utjecaju na promjene u svijetu.

Korelacija s ostalim predmetima:

Engleski jezik, Historija, Informatika, Bosanski jezik i književnost, Geografija, Hemija, Fizika, Muzička umjetnost, Građansko obrazovanje/Demokratija i ljudska prava, Sociologija, Etika, Biznis ekonomija, Filmska umjetnost, Tjelesni i zdravstveni odgoj, Dizajn itd.

2. Multidisciplinarna povezanost predmeta

Profesorice su dogovorile zajedničku temu „Muzej voštanih figura“ i s učenicima odvojeno na svojim časovima obrađivale lekciju kroz različite aktivnosti i zadatke.

3. Interdisciplinarna povezanost predmeta

Nakon 8 časova na kojima su učenici po predmetima radili odvojeno aktivnosti i zadatke, realizirao se zajednički čas na kojem su učenici prezentirali rezultate svog istraživanja i druge aktivnosti iz predmeta Engleski jezik i Historija.